

A Nagypapánál



A képen Witz nagypapám [Witz Mór] (jobbról az első) és a nagymamám [Witz Mórné, szül. Deutsch Lujza] látható, aki jobbról a harmadik a sorban. Én a nagymama előtt állok, olyan hat éves lehetek. A háttérben a béresek láthatók, a többieket nem ismerem.

Az anyai nagypapám Felsőlendván született, valószínűleg az 1860-as években. Írásos dokumentum nem maradt a születési adatairól. Kereskedelmi iskolát végzett, és intéző volt Fabinyi Tihamér Lendva körüli birtokán. Neológ volt, ami a vallási ünnepek megtartására terjedt ki. A Witz nagypapa az úgynevezett zsidóparasztok közé tartozott, és igazi parasztgazda módjára irányította a munkát. Reggelente lehajtotta megszokott pálinkáját, aztán rágyújtott elmaradhatatlan szivarjára, ami estig nem került ki a szájából, jó okot adva nagymamának az állandó zsörtölődésre. Mglehetősen önfejű, erőszakos ember volt, nem csekély erőfeszítésébe került nagymamának, hogy szelíd szóval irányítsa.

1917-18 körül fölkerültek Szegedre, a külvárosba. A család jómódú volt, de a pénz elúszott, mert nagypapa a vagyon nagy részét hadikölcsönbe fektette. A Monarchia bukásával ez a vagyon füstté vált. A pénzből összesen egy szegedi nagy ház maradt. Nagypapa idős korára is megőrizte gazdálkodói hajlamát és intézői szokásait. 1941-42-ig még megvolt az orvos fiával, Witz Gyula bácsival közös tanyájuk Csengelén, Kistelek mellett. Néhány hold szántó, szőlő, és lovak, tehének is voltak a tanyán. Ő vezényelte a gazdaságot, volt egy ott lakó béresük is. Nyaranta néhány hetet én is ott töltöttem. Nagy élményt jelentett nekem az aratás, különösen a cséplés. A tanyát valamikor 1942-ben vagy 1943-ban adták el, a nagymama, majd Gyula bácsi halála után. Nagypapát 1944-ben deportálták Strasshofba vagy Auschwitzba. Nem élte túl a deportálást.

Az anyai nagymamám Felsőlendván, majd Szegeden élt. A születési helyét és idejét nem tudom. Valószínűsíthető, hogy az 1860-as évek környékén született. Anyanyelve magyar volt. Neológ volt, de minden vallási előírást betartott. Kitűnő háziasszony hírében állt, anyai év után még ma is szinte a számban érzem egy-egy sült húsának, süteményének ízét. Háztartásbeliként, otthon

irányította a háztartást, és nevelte a gyerekeit. Csengelén halt meg, 1940-ben.